

Jens Thorhauge,
Direktør for Styrelsen for Bibliotek og Medier

Konference om public service forskning d. 28. januar 2009

"Velkommen" til konferencen Public service- de 10 bud. På vegne af Radio- og tv-nævnet der har samarbejdet med CBS, Aarhus universitet, Danmarks Medie- og journalisthøjskole om at arrangere denne dag. Konferencen markerer afslutningen på de public service forskningsprojekter der har været støttet af penge fra Medieforliget 2002-2006.

Mit navn er Jens Thorhauge- jeg er direktør i Styrelsen for Bibliotek og Medier, hvor Radio- tvnævnets sekretariat nu er forankret

Denne styrelse er mindre kendt i medielandskabet- lad mig derfor sige et par ord om os. Vores overordnede vision er 'lige adgang til viden, der fremmer den fortsatte samfundsudvikling'.

Vi har ansvaret for en række nationale biblioteks services, for forskellige tilskudsordninger til dag- og andre blade og har i det seneste år også haft mediesekretariatet og dermed sekretariatsopgaven for Radio- tv nævnet. Så vi er selvsagt optaget af public service i en bred definition, vi er optaget af samspillet mellem public service og markedsdrevne medier og af samspillet mellem broadcasting og andre formidlingsformer.

I dag handler det om public service.

To tredjedele af alt det radio, vi danskere hører, og det fjernsyn, vi ser, og meget store dele af vores web-brug er public service, dvs. det er hentet fra DR, TV 2 eller TV 2-regionerne. Når det gælder nyhedsformidlingen i de elektroniske medier, er næsten hele forbruget fra public service.

Derfor er hele samfundet så afhængigt af, at disse medier har gode vilkår, også på de nye platforme, som to af projekterne

behandler. Ramme-vilkår alene gør det imidlertid ikke. Det er programmernes indhold – nyhederne, valgkampene – der skal være alsidige, mangfoldige og af god kvalitet. Og i øvrigt til at forstå og begribe, altså udtrykt i et godt dansk sprog. Vi er alle som borgere afhængige af gode nyheder -- [og lødig oplysning.

Disse forhold er sådan set grund nok til at afholde konferencer, men i dag er det specifikt public service forskningsprojektet det handler om.

Baggrunden for konferencen

Partierne bag medieaftalen 2002-2006 (Venstre, Konservative, Dansk Folkeparti) afsatte (ved aktstykke 166 af 15/6 2005) 5 mio. kr. af det overskydende licensprovenu i 2004 til at forske i public service programvirksomhed.

Radio- og tv-nævnet blev udpeget til at administrere bevillingen (hjemmel skabt ved tekstanmærkning). Ministeren ønskede en lang og klar armslængde til, hvem der skulle forske og i hvad.

Politikerne havde i Aktstykket udpeget disse fire temaer:

- Alsidighed, saglighed og upartiskhed i DR's og TV 2's nyheds- og aktualitetsudsendelser, herunder analyse af de redaktionelle miljøer og kulturer
- Den journalistiske kvalitet, herunder journalisternes mulighed for at levere det bedst mulige arbejde, samt public service-stationernes fokus på og betydning for sprogets udvikling
- Klageadgang for seere og lyttere over programvirksomheden
- Udfordringer for public service radio og tv i en multimedieverden, herunder også udviklingen i andre lande

Radio- og tv-nævnet så heri tre emnekredse – et journalistik- og sprog-emne, som omhandler de to første temaer, et medieemne, som omfatter tema 4 og endelig det mere afgrænsede emne om klageadgang.

Nævnet samarbejdede med Det Strategiske Forskningsråd i Videnskabsministeriet

(som loven om forskningsrådgivning viste sig (!) at kræve) om opslagsprocedurer m.v.. Forskningsrådet nedsatte et fagkyndigt udvalg med tre udenlandske forskere, der forhandlede de 14 ansøgninger og sorterede fire af dem fra som ikke-støtteværdige. Resultatet forelå 16. januar 2006.

Radio- og tv-nævnet nedsatte et ad hoc-udvalg (fmd. Christian Scherfig, næstfmd. Professor Jan Schanz Christensen, professor Birgitte Tufte, lektor Henrik Søndergaard), der efter indstilling fra sekretariatet indstillede til Nævnet at vælge fem projekter. I to af projekterne indgik også midler til ph.d.-ansættelser, hvilket "strækker" midlerne, fordi Universitetet selv skaffer dele af ph.d.-bevillingen:

Journalistik og sprogemnet (inkl. klageadgangs-emnet) dækkes af tre projekter:

1) "Mediesproget nu - En analyse af public service-stationernes aktuelle sprogbrug – og sprogindsats – med særlig vægt på nogle afgørende udvik-lingstræk inden for moderne medieudtale og – syntaks"
v/ Professor, dr. phil. Peder Skyum Nielsen, Syddansk Universitet Bevilget til forskningsprojekt: 669.536 kr. Bevilget til ph.d.-projekt: 627.000 kr.

2) "Balance og upartiskhed i den politiske journalistik"
v/Professor, ph.d. Erik Albæk, Syddansk Universitet og professor

Claes de Vreese, University of Amsterdam *Bevilget til forskningsprojekt: 703.000 kr.*

Bevilget til ph.d.-projekt: 492.696 kr

3) "Dansk public service på journalistikkens betingelser: Udviklinger, visioner, dilemmaer". Koordinator: Lektor (nu: professor), cand. scient. pol. centerleder Per Mouritsen, Center for Journalistiske Universitetsuddannelser, Aarhus Universitet, samt en række medarbejdere fra Danmarks Journalisthøjskole. Heri indgår et projekt om Klageadgang, ledet af afdelingsforstander, cand. jur. Oluf Jørgensen, DJH. Bevilget: 1.360.310,00

Medieemnet dækkes af to projekter

4) "Den Europæiske Unions holdning til public service-institutionernes mulighed for at distribuere "nye tjenester" som del af deres public serviceopgave" v/professor, mag. art. Frands Mortensen, Aarhus Universitet Bevilget: 398.640 kr.

5) "Udfordringer for public service på multimediale markeder – En komparativ analyse af Danmark, Norge og Sverige" v/professor, cand. scient. pol et dr. phil. Anker Brink Lund, CBS (Handelshøjskolen) Bevilget: 748.818,00

Nævnets formand, Christian Scherfig udtalte (i pressemeddelelse 14. februar 2006)

"Vi har valgt fem forskningsprojekter, der på hver sin måde kan yde et kvalificeret bidrag til den demokratiske debat om public service i Danmark. Jeg synes der er grund til at glæde sig, både over projekternes høje faglige niveau og over deres samlede dækning af vigtige emner."

Startseminar (30. marts 2006)

Radio- og tv-nævnet afholdt den 30. marts 2006 et igangsætningsseminar om public service forskning. Foruden repræsentanter for de fem forskningsprojekter, deltog DR og TV 2 samt Kulturministeriet. Formålet med seminaret var dels at give forskerne lejlighed til at præsentere projekterne dels

at give såvel forskerne som DR og public service-stationerne DR og TV 2 lejlighed til at kommentere de enkelte projekter og drøfte disses perspektiver for den demokratiske debat om public service i Danmark.

- DR havde allerede inden projekterne var udvalgt i et brev til Mediesekretariatet meddelt sin vilje til åbent samarbejde med de kommende forskningsprojekter.

Status i januar 2009

To projekter er officielt afsluttede: Nr. 1) om mediesproget, og nr. 4) om EU Kommissionens holdning til public service-institutionernes "nye tjenester". De øvrige forventes afsluttede senere i 2009.

På initiativ af det store projekt i Århus om public service på journalistikkens betingelser er i dag sammenkaldt til en afsluttende status. Alle projekterne stiller beredvilligt op, også selvom de endnu ikke har publiceret deres endelige resultater. Det er Radio- og tv-nævnet og Kulturministeriet meget taknemmelige for. Ringen skal sluttes ved at offentligheden og de politikere, der bevilgede de fem mio. kr. får et overblik over, hvad der er kommet ud af forskningen. Derfor vil Kulturministeriet også give støtte til, at der kan udgives én samlet bog med præsentationer af alle resultaterne. {sidste sætning skal bekræftes inden talen!!!}

2. Indhold/Dagsorden

Her er mange fag og discipliner samlet for at analysere, hvordan indholdet lever op til public service standarder, og hvad disse standarder overhovedet går ud på. Journalistik, jura, medieforskning, statskundskab, humaniora, økonomi – alle har deres vigtige indfaldsvinkel i forskningen. Jeg vil særligt fremhæve det utraditionelle Århus-projekt, som har taget initiativet til dagens konference. Ikke derfor, men fordi

projektet forener den tyngde, praktisk erfaring i journalistisk arbejde giver, med den dybde, den akademiske tilgang garanterer.

Vi glæder os til at høre indlæg og debat i dag . Vi er så heldige at have "forskningsobjektet" – dvs. deltagerne fra DR og TV 2 – med som debattører.

Mit forhåndsindtryk er, at projekterne kommer frem til meget vigtige og relevante resultater. Men feltet – public service – er så omfattende og hele tiden i så heftig udvikling, at det ikke kunne skade, om de mediepolitiske ordførere igen fandt midler at sætte af til videre forskning i public service, eller om det Strategiske Forskningsråd kunne føre feltet videre. Vi kan nemlig roligt gå ud fra, at politikerne selv har en mindst lige så interesse i public service af god kvalitet som borgerne eller vælgerne har.